GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 24.

We Srodę Dnia 22. Marca 1809.

Z Wiednia d. 15. Marca.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Jmć dał pierwszeństwo 6 batalionom milicyi, które utworzyły się z mieszkańców stolicy, iż mogą zgłosic się o wyruszenie w pole przed wszystkiemi innemi batalionami milicyy. Jednogłośnie oświadczyły się pod czas mustry, z wyrażeniem nayżywszey przychylności do Monarchy, iż chcą w pole wyruszyć. Dzień 10 Marca był do tego oznaczony. Rano tego dnia wyruszyły z rozwiniętemi chorągwiami i woyskową muzyką na plac między zamkiem Cesarskim i bramą Schotten, gdzie przy licznem zgromadzeniu ludu, które przyozdobiało piękny ten widok, uszykowały się szeregami. O godzinie 10 przybył Nayiaśnieyszy Cesarz Jmć konno, w towarzystwie Arcy Xiążąt, jenerałów, adjutantow i części Węgiersko-szlacheckiey gwardyi na plac, gdzie uszykowane stały; przeieżdżał pomiędzy wszystkiemi szeregami i z rozrzewnieniem oświadczał wszystkim nayłaskawsze swoie ukontentowanie. Nayiaśnieysza Cesarzowa Jmć udała się tamże w towarzystwie swey Matki i całą Nayiaśnieyszą familiią. Liczne zebrany lud i milicya powitała Nayiaśnieyszych Cesarstwa Jchmość głośnemi okrzykami radości. Pysznią ca się z pięknego swego powołania milicya, podzielona na dwie kolomny, przeciągnęła około Nayiaśnieyszych Cesarstwa Jchmość. Pierwsza, prowadzona przez Arcy Xcia Jmć Ludwika, udała się drogą do Korneuburg, druga, prowadzona przez Arcy Xcia Jmć Maxymiliana do Klosterneuburg. Towarzyszyło im błogosławieństwo wszystkich przyiacioł oyczyzny.

W niedzielę d. 12 Marca raczył J. C. K. Mość po nabożeństwie, na którym znaydował się przy assystencyi dworu, mianowanego kawalerem orderu złotego Runa Xcia Jozefa Lobkowicza w obecności przytomnych kawalerow przyozdobić z zwykłemi obrzędami znakami wysokiego tego orderu.

Pod d. 25 Lutego raczył J. C. K. Mość mianować nayłaskawiey taynego woiennego Sekretarza, Chrystyana Creutzer, aktualnym nadwornym woiennym radcą, a nadwornego Sekretarza, Joachima Kleyle, taynym woiennym Sekretarzem, w stopniu aktualnego C. K. gabinetowego sekretarza.

Otworzona przez Magistrat stolicy d. 6 Marca składka dla wsparcia żon, dzieci lub

krewnych Wiedeńskiey milicyi, idzie iak naypomyślniey. W krotkim bowiem przeciągu czasu pięciu dni, to iest od 7 do 11 Marca, zebrano iuż w gotowych pieniądzach 56,300 zł. ryń. Oprocz złożonych zaraz pieniędzy, oświadczyło się ieszcze wielu wspaniałych ludzi płacić co tydzień, co mieśiąc, co kwartał i pół roku pewne kwoty. Nowy ten dowod ludzkości i miłości oyczyzny zasługuie bydź umieszczonym w dzieiach dobroczynności naszey stolicy. W dodatku gazety dworskiey będą więcze wszechmiar chwal bne i naśladowania godne ofiary czułych mieszkańcow ogłaszane.

Królewsko-Czeskie towarzystwo umieiętności w Pradze, mianowało na posiedzeniu d. 24 Lutego zasłużonego względem Sławiańskiey literatury C. K. tsynego Radcę i Prefekta dworskiey biblioteki, Hrabiego Józefa na Tenczynie Ossolińskiego, honorowem swem członkiem.

Z Lwowa d. 17. *Marca.*

Pomiędzy szlachetnemi i prawdziwie patryotycznemi czynami, do których teraźnieysze stosunki kraiu naszego względem kraiow zagranicznych naypięknieysze otwieraią pole, okazuie się nayszczególniey ow Urodzonego Antoniego Pawłowskiego dziedzica Lisek w Zołkiewskim cyrkule, który nie tylko cztery dobre konie bezpłatnie do służby woyskowey ofiarował, i na iednoroczne ich żywienie 182 mec Austryackich owsa przeznaczył, ale też dwoch zwoszczykow swoim własnym kosztem umundurował, i dla nich dwóch roczny lenig wraz z chlebowem złożył, iest to dar, który iako dowód cnoty obywatelskiey i miłości oyczyzny dwoiako iest godnem szacunku; podobnież uczynił dziedzic Niemirowa Hrabia Konarski, darowaniem iednego zdatnego konia do bryk przyiemną kraiowi ofiarę.

Z Peterzburga d. 18. *Lutego.*

W Finlandyi zwołany zostanie, iak zapewniaią, seym w przyszłym mieśiącu; J. Imp. Mość uda się tam osobiście. Kanclerzem seymu ma bydź aktualny Szambelan Alopeus, dawniey poseł w Sztokolmie. Wyiedzie on w krotce do Finlandyi. Konstytucya Finlandzka i administracya będzie w całości, iak była pod rządem Szwedzkim utrzymana.

Dotychczasowy woyskowy Rządca stolicy, Jenerał piechoty, Xiążę Łabanow-Rostowski, otrzymał na prożbę z powodu słabości zdrowia uwolnienie od tego urzędu, na który mianowany został dotychczasowy W. Mistrz policyi, Jenerał major Balaszow.

Jenerał adjutant J. Imp. Mci, Hrabia Schuwalow, poiechał do Finlandyi.

Ciągle panuie tu rozciecz. Wiadomo, że do zabaw karnawałowych ludu należy usypywanie śnieżnych gór, z których zpuszczaią się na saneczkach; lecz wczesna rozciecz przeszkodziła tey zabawie.

Z Włoch d. 24. *Lutego.*

Rada stanu królestwa Włoskiego uchwaliła następuiący adres do Cesarza:

"Nayiaśnieyszy Panie! Hiszpaniia, która przed 3 wiekami tak potężną była, niszczeiąc stopniami, okazywała niezawodne znaki zupełnego upadku. Państwo to potrzebowało odrodziciela, i wszyscy dobrze myślący Hiszpanie widzieli się iuż bydź uratowanemi, gdy im W. C. K. Mość dałeś Króla i konstytucyą. Szlachetni i uczciwi Hiszpanie zemszczonemi zostali za wyrządzone ich charakterowi zniewagi przez politykę Ferdynanda katolickiego i Filipa IIgo. Ameryka nawet widzi, że przez nowego Króla i konstytucyą oswobodzona zostanie od ucisku dotychczasowey administracyi. Dla umienia iednak dokładnie cenić dobrodzieystwa W. C. K. Mci, musieli Hiszpanie do-

świadczyć skutkow nierozsądnego buntu. Hiszpanija uratowaną zatem powtornie przez W. C. K. Mość została, a umiarkowanie, ktore W. C. K. Mość w wszystkich swoich zwycięstwach okazuiesz, w żywszey zostawi u Hiszpanow pamięci W. C. K. Mci imie, siłę i cnoty, niżeli inny iakowy czyn. Umiarkowanie to zniewoli nakoniec nieprzyiacioł lądu do wyznania acz niechętnie, że nic nie potrafi się W. C. K. Mci oprzeć, i że posiadasz niezmierne źrodła do dopięcia wysokich Twych planow. Rada stanu W. C. K. Mci królestwa Włoskiego uwielbia W. C. K. Mci nowe czyny i poznaie ważne ich skutki. My, ktorych wierność, wdzięczność i zaufanie do świętey Osoby W. C. K. Mci przywięzuie, widziemy z naywiększą pociechą wzrastaiącą codziennie W. C. K. Mci sławę i siłę, i założone przez W. C. K. Mość państwo, z ktorem los nasz ściśle iest połączony, nabieraiące coraz więcey świetności i ustalenia. Nadewszystko cieszy nas, iż oyczyzna nasza odzyskała pod rządem W. C. K. Mci dawną oręża sławę. Dzieie nie mogą wspomnieć o wzięciu Rosas, aby razem nie wspomniały o chwale żołnierzy Włoskich. Ucieszeni, że mogą obok wprawnego żołnierza Francuzkiego walczyć, ucieszeni myślą, iż stali się godnemi uwagi Napoleona w kampanii Pruskiey, pyszniący się oraz z nabytey świeżo sławy, dołożą wszelkiego starania, aby zasłużyli na pochwałę naywiększego z Bohatyrow, ktory razem iest ich Królem, i zachęcili swoim przykładem młodzież Włoską do ich naśladowania. Już znayduie się ta młodzież na ich głos w poruszeniu dla rozpoczęcia zawodu woyskowego, a obywatele okazuią przez obeyście się bez wielu artykułow, ktorych interess ludow i naszego kraiu nakazuie wyrzec się na czas iaki, przychylność do Monarchy. Wysoki Xżę, ktory zastępuie mieysce W. C. K. Mci, wpaia w nas niewzruszoną odwagę, i utwierdza nas w dopomaganiu do wykonania wysokich Waszey Ces. Królewskiey Mci planow. Rada stanu wynurzaiąc W. C. K. Mci uczucia podziwienia, uszanowania i miłości, wynurza razem uczucia wszystkich obywateli.,, (Tu następuią podpisy ministrow i radcow stanu.)

Z Paryża d. 28. Lutego.

W piątek odwiedził Cesarz powróciwszy z polowania wielki i mały Trianon.

Znayduiący się w niewoli Szwedzcy officerowie, w liczbie 44, którzy w Longwi bawili, przeniesą się do Nancy.

W Cherburgu w porcie Napoleona czynione są z pośpiechem roboty około okrętow.

Redon, audytor rady stanu, mianowany został prefektem morskim w Oriencie.

Sprzedaż dóbr duchownych, która zaczęła się w Hiszpanii przed powstaniem, ciągnie się teraz daley.

Ostatnie historyczne dzieło P. Foxa wyszło tu iuż przełożone na ięzyk Francuzki.

Do portow naszych powrociła po 6 letniey niebytności fregata Semilante, pod dowodztwem Kapitana Motard. Wypłynęła z Brestu w 1803 z Kontraadmirałem Linois i działała razem z nim aż do roku 1805, potem osobno. W Pulobay zabrała 7 Angielskich okrętow i spaliła magazyny Angielskiey kompanii w porcie Sillabar. Po wybuchnieniu woyny z Angliią, zawiozła fregata Semilante naypierwszą wiadomość do wysp Filipińskich, i zabezpieczyła ie tym sposobem przeciw napadowi Anglikow. Płynąc do Mexyku, stoczyła walkę z dwiema Angielskiemi okrętami i odparła ie, ale dla przeciwnego wiatru musiała zaniechać tey podroży. Udała się do wyspy Francuzkiey i po Damiecie była naypierwszem okrętem, który przeszedł

przez ciaśninę Aloo. Tu została przez Anglikow zamknięta, wydobyła się iednak i popłynęła do wyspy Połączenia. Po długim krążeniu i wielu poczynionych zdobyczach powróciła nakoniec wyładowana osadowemi towarami w wartości 7 mil. fr. do Francyi. W przeciągu 6 lat odbył Kapitan Motard 32,000 mil drogi w wodach Indyyskich, bił się 5 razy z przewyższaiącym w sile nieprzyiacielem i zrobił Angielskiemu handlowi tak przez spalenie magazynow w Indyach, iako też przez zabranie okrętow 28 mil. fr. szkody.

Z Lyonu d. 18. Lutego.

Od końca przeszłego roku zmnieyszyła się bardzo liczba krążących pod naszemi brzegami środziemnego morza okrętow; albo udały się w inne mieysca, albo też nie sądzili ich dowodzcy za potrzebne bawienia pod czas zimy blisko brzegow. Poiedyncze okręty, które się czassmi pokazywały, nie wiele naszemu handlowi szkodziły, i podbrzeżna żegluga między Genuą i innemi portami śródziemnego morza nie doznawała żadney przerwy. Marsyliia zwłaszcza prowadziła znaczny handel z Liwornem. Marsyliyscy kupcy prowadzą z tego miasta prawie wszystkie południowo-włoskie i Lewanckie artykuły. Ale że assekuracya bardzo wiele kosztuie, wolano zatem kosztownieysze towary kazać wodą z Liworna do Genui odsełać, a stamtąd prowadzić ie lądem do Marsylii, niżeli prosto morzem, gdyż assekuracya towarow daleko więcey kosztuie, niżeli lądowy transport. Nadto w teraźnieyszey porze roku idzie żegluga bardzo powoli i za pokazaniem się nieprzyiacielskiego okrętu, musi podbrzeżny nasz okręt uciekać do naybliższego portu. — Co do nas znayduiemy dogodniey prowadzić wszystkie towary Włoskie lądem przez Turyn, lubo przez upadłe śniegi na górze Cenis kilka razy była tey zimy kommunikacya z tem miastem przerwana. Ukończenie wielkiego gościńca, który Cesarz kazał robić przez Apeniny, będzie dla nas bardzo korzystne. — Niektóre Francuzkie okręty, które przeszłey iesieni do Lewantu i Odessy popłynęły, powrociły szczęśliwie, i ładunek ich składał się powiększey części z bawełny. Artykuł ten bardzo był tey zimy szukany; sprowadzano go tu powiększey części z Tryestu i Wiednia przez Strasburg. Wspomnione wyżey okręty płynęły pod obcą banderą i nie były w drodze od Anglikow napastowane, gdyż nie tamuią Lewanckiego handlu, od czasu iak porty Tureckie dla ich okrętow otworzone zostały. W Smirnie i innych Lewanckich portach wiedziano iuż w czasie ich przechodu o zawartym między Portą i Anglią pokoiu; cieszono się z tego zdarzenia, ponieważ obiecywano sobie znaczne rozszerzenie handlu. Polityczne następności, iakie to zdarzenie zapewne na Portę ściągnie, mało Tureckich kupcow obchodziły. — Flota Tulońska stała dotąd spokoynie w porcie. Zapewniaią, iż uzbroionych tam nie dawno kilka liniowych okrętow zostało. Kontraadmirał Lallemand dowodzi tą eskadrą.

Z Gotenburga d. 28. Lutego.

Gazety nasze zawieraią następuiący artykuł

Z Londynu d. 18. Lutego.

Wczoray d. 17 uczynił Lord Grenwill w wyższey izbie dawno zapowiedziany wniosek względem uchylenia gabinetowych rozkazow, ile tyczą się Ameryki. Systema morskie, (rzekł) które rząd nasz przyiął, iest oczewistem zgwałceniem prawa narodow, krzyczącem znieważeniem odwiecznych zasad sprawiedliwości. W takim względzie uważałem od dawna to systema; ale gdy widzę iescze, iż rząd po propozycyach nawet, które Ame-

ryka w Sierpniu uczyniła, obficie przy tem fyftemacie, poczytuię go zatem iako krok nie roztropny i przeciwiący fię zdrowemu rozsądkowi. Proponowała nam Ameryka, iż cofnie swoie embargo, co do Angielskiego handlu, ieżeli my nawzaiem odwołamy gabinetowe rozkazy tyczące fię Ameryki. Odrzucono tę propozycyą i ściągniono na fiebie nienawiść i zarzut, iż my ieſteśmy przyczyną embargu. Mogliśmy zupełnie przeciągnąć na naszą ſtronę Amerykę i otworzyć tym sposobem naypięknieyszą drogę naszemu handlowi, a nieczyniemy tego. Jeſtże to mądrze i ſtosownie do okoliczności poſtępować? Inaczey wcale poſtąpił ś. p. Pitt w roku 1783! Ja sam, kiedy miałem szczęście bydź znowu do rady J. K. Mci powołanym, ileż nie dokładałem ſtarania do utwierdzenia przyiaźni z Ameryką przez zawarcie handlowego traktatu. Teraz przeciwnie chcą ią przymusić, aby przychyliła fię do ſtrony nieprzyiaciela!

Lord Bathurſt bronił gabinetowych rozkazow. Jakże one (rzekł) miały dać powod do Amerykańskiego embargu, kiedy wiadome tam dopiero były d. 26 Grudnia, a embargo dawniey iuż włożone zoſtało? Z Kanady w prowadziliśmy w oſtatnim roku więcey okrętowego drzewa i innych potrzeb morskich, iak po inne lata z Europeyskich portów. Używamy więc korzyſtniey własnych naszych źrodeł i ſtaiemy fię tem bardziey niepodległemi.

Lord Sidmouth wspierał wniosek Lorda Grenwilla i radził poiednanie fię z Ameryką, zwłaszcza, że sama pierwszy krok do tego uczyniła.

Lord Melwill: Mowią zawsze o prawach neutralnych mocarſtw, ale nigdy o ich obowiązkach. Odwołanie gabinetowych rozkazow oznaczałoby zrzeczenie fię głownych zasad naszego prawa morskiego. Nim ieszcze gabinetowe rozkazy wydane zoſtały, rozwoziły Amerykańskie okręty płody nieprzyiacielskich osad do portow nieprzyiacielskich. Boże broń, ażebym nieszczęście Ameryki poczytywać miał za szczęście W. Brytanii; mniemam owszem, iż pomyślność iednego z tych kraiow ieſt pomyślnością drugiego. Nigdy niebyło przyiaźnieyszey pory do ścisłego połączenia fię między W. Brytanią i Ameryką; lecz pożądany ten cel nie może bydź dopięty przez odwołanie gabinetowych rozkazow. Wreście, ieżeli maią bydź odwołane, tedy muszą bydź pierwey cofnione rozporządzenia, które dały do nich powod.

Wniosek Lorda Grenwilla względem odwołania gabinetowych rozkazow, ile tyczą fię Ameryki, zoſtał potem większością 115 przeciw 70 głosow odrzucony.

Hrabia Liwerpool wniosł d. 16 w wyższey izbie, aby udzielone izbie zoſtały inſtrukcye, które dane były naszem ienerałom w Hiszpanii. — Uchwalono.

Xżę Norfolk żalił fię mocno, iż flota Ferrolska doſtała fię nieprzyiacielowi w ręce, i proponował, aby resztę wojennych okrętow Hiszpańskich uprowadzono do Majorki, Minorki lub Rughar-Ayres. Lecz wniosek iego wcale nie był przyięty.

Z resztą parlament trudnił fię dotąd naywięcey sprawą Xcia Jorku, którego iak wiadomo Pułkownik Wardle oskarżył. Wczoray żalono fię przeciw gazecie *Morning poſt*, która w uszczypliwem o tem sposobie pisała. Potem słuchano świadkow. Posiedzenie trwało do godziny 2 po połnocy. Galerye napełnione były słuchaczami. Wszyscy są ciekawi iaki koniec ta sprawa weźmie.

Słychać, iż iak skoro Xżę Jorku złoży ſtopień naczelnika fiły lądowey, że będzie po-

stanowiona woyskowa kommissya, która zarządzać będzie siłą zbroyną, iak za zasow Królowey Anny zarządzała kommissya siłą morską.

Z Korku piszą pod d. 10 Lutego: "Flota która przed nieiakim czasem wypłynęła była z woyskiem pod Jenerałem majorem Sherdrooke, rozproszoną przez burzę została. Jenerał i głowny iego sztab powrocił wczoray do Cove.,,

Do Korku popłynęło 40 przewozowych statkow z Portsmutu, gdzie gotuią znowu wyprawę.

Pod tytułem: *the Inquisitor*, wychodzi tu 3 razy w tygodniu nowa gazeta, która zawiera w sobie wiele tyczących się handlu wiadomości.

Zakładaią tu teraz w cale nowego gatunku kompaniią assekuracyyną, to iest zaręczaiącą za życie bydła. Ponieważ konie, bydło, owce, &c. znacznie kosztuią, zatem zdaie się, że ta osobliwsza kompaniia dobrze przyiętą zostanie. Kapitał iey składać się ma z miliona f. szt.

W Kadyxie aresztowano d. 2 Lutego wielu podeyrzanych ludzi. Jenerał Morla ogłoszony iest zdraycą oyczyzny.

Część naszych woysk z Lisbony popłynęła do Gibraltaru.

Wczoray dał Xżę Jorku dla sztabowych officerow wielki obiad.

W okolicach Limmeriku (w Irlandyi) znaleziono znowu wielki zapas pik ukrytych.

Z samego portu Kale znayduie się teraz 30 wielkich Francuzkich korsarskich okrętow na morzu.

Jenerał Fergnson i wielu innych officerow płyną na okręcie Hibernia do Gibraltaru.

Raniony pod Koruną Jenerał Baird iuż się w powozie przeieżdża.

Fregaty nasze Diament i Melpomena przywiozły, podług urzędowego doniesienia, 3 miliony 301,832 piastrow z Werakrux do Kadyxu.

Na Jamaice wiele prowincyalnych zgromadzeń oświadczyły się przeciw zawieszeniu posiedzeń osadowego zgromadzenia.

Liniiowy okręt Algesiras przybył z Kadyxu do Portsmutu, na którym przypłynął deputowany z Hiszpanii.

Z Bruxelli d. 23. *Lutego.*

Dziś przebiegł przez nasze miasto Hollenderski goniec z Hiszpanii do Amsterdamu. Hollenderska brygada idzie, iak mowią, z Madrytu do Portugalii.

Z Królewca d. 23. *Lutego.*

J. K. Mość mianował nayłaskawiey taynego skarbowego i woiennego Radcę Westphal i taynego woiennego i dóbr Radcę Rippentrop Radcami stanu w pierwszey dywizyi woyskowo ekonomicznego wydziału. Wakuiący urząd rządowego prezydenta w Głogowie raczył J. K. Mość nayłaskawiey udzielić woiennemu i dóbr Radcy Erdmannsdorff. Konsystoryalnego Radcę i Plebana Borowskiego raczył J. K. M. mianować nayłaskawiey dyrektórem konsystorza i szkół przy wschodnio-pruskim rządzie.

Z Berlina d. 4. *Marca.*

Nayiaśnieyszy Imperator Rossyyski wynagrodził następuiących officerow Pruskich, którzy wraz z iego woyskiem bronili Gdańska: Jenerała majora Massenbacha, Brygadyera zachodnio pruskiey jazdy; Podpułkownika Wuthenow, jenerała adjutanta Feldmarszałka Hrabiego Kalkreuth; Majora Horn, dowodzcę leibregimentu piechoty, i Majora Grumkow w 4tym Wschodnio-pruskim piechoty regimen-

cie orderem S. Anny 2giey klassy. Majora Holzendo fa, naczelnika kompanii konney artyleryi od gwardyi, orderem S. Jerzego 4tey klassy. Rotmistrza Armin, adjutanta Feldmarszałka Hrabiego Kalkreuth; Porucznika Morowicza, od 2go Zachodnio pruskiego regimentu, i Porucznika Bohmer, od lekiego batalionu Xcia Pszczeńskiego, orderem S. Włodzimierza 4tey klassy.

Cesarsko-Austryacki poseł przy tuteyszym dworze, Baron Wesenberg, przybył tu d. 28 Lutego z Wiednia.

Z Lipska d. 25. *Lutego.*

Dziś przeiechał tędy powracaiący z Paryża do Peterzburga Rossyyski minister stanu, Hrabia Romanzow.

Z Kassel d. 26. *Lutego.*

Poseł przy Królewsko-Pruskim dworze, P. Simeon, mianowany został ministrem przy lidze Reńskiey w Frankforcie i przy W. Xciu Darmstadtskim, a mieysce iego zastąpi w Berlinie P. Linden.

P. Monbreton, autor wiersza *les Monumens et ruines*, przeznaczony iest na posła przy dworze W. Xcia Badeńskiego.

Z Charleston d. 7. *Stycznia.*

W Kalline zebrała się kupa kobiet i odbiła z więzienia kilkunastu ludzi uwięzionych za przestąpienie ustawy względem embargo.

Admirał Cochrane, który długi czas bawił z swą flotą przed Martyniką, powrocił d. 1 Stycznia po nadaremnem krążeniu do Barbados.

Wiceadmirał Rowley krąży przed Santo Domingo. Wiele doniesień zgadza się, iż umarł tam waleczny Jenerał Francuzki Ferrand.

Z Kopenhagi d. 4. *Marca.*

Dziennik Dagen zawiera następuiące, iednak nie urzędowe doniesienia z Szwecyi pod d. 14 Lutego: — W Gotenburgu nie wiele znayduie się woyska, z którego codziennie po kilka ludzi umiera. W Sztokolmie umierać codziennie ma 100 do 200 osob, a naywięcey woyskowych. Miano tam w iednym dniu przesło 500 mundurow spalić z boiażni, aby się zaraza daley nie szerzyła. Po wsiach nawet maią panować choroby, które przypisuią złem i niezdrowem pokarmom. W Karlstadtcie miano w iednym dniu 70 ludzi pochować. Beczka żyta kosztuie w tey okolicy 24 talarow. — Pod Gotenburgiem obmarzły tak bardzo 3 liniiowe okręty, 2 fregaty, 1 kuter i kilka przewozowych statkow, że ich nie mogą odrąbać. — Mówią, że rozeym z Rossyyskim woyskiem wypowiedziany został, i za 4 dni maią się nieprzyiacielskie kroki zacząć. Nowy i wielki zaciąg nakazany w Szwecyi został, do którego wszysey zdatni pod broń ludzie od 18 do 60 lat należeć maią. Batterya od 10 do 12 metalowych dział, z 100 artylerzystami i pewną liszbą koni wyruszyła z Gotenburga.

Dotąd nie widać ieszcze żadnego Angielskiego okrętu ani w Sundzie, ani na Bełcie.

Wczoray zagaił J. K. Mość uroczyście naywyższy sąd w zamku Rosenberg.

D. 26 b. m. obchodzić będzie powszechnie szanowany Pastor przy tuteyszym Niemieckim kościele S. Piotra, P. Manthey, ukończone 50 lat na swoim pastorstwie.

Rozpisana w Styczniu dla Króla pożyczka bardzo dobrze idzie i nadeszło iuż, iak zapewniaią, 3 miliony talarow.

Z Hanoweru d. 22. *Lutego.*

D. 18 przebiegł tędy goniec Rossyyski z Peterzburga do Amsterdamu.

Dowiaduiemy się, iż na mocy wyroku Cesarskiego fondacya Bassum i wieś Neuenkirch, które należą do części hrabstwa Hoya, ktora Przyłączona została do królestwa Westfalskiego, maią bydź do kraiu Hanowerskiego zwrocone.

Wyszło to obwieszczenie, iż gruba moneta Pruska przyymowana bydź ma tak w prywatnych czynnościach, iako też w kassach publicznych.

Z Berna d. 24. Lutego

Dwie kompanie woysk Szwaycarskich, o których tak dawno nie mieliśmy wiadomości, wysiadły szczęśliwie do Quiberonu, po trzech miesięczney nader niebezpieczney żegludze. W Oporto chcieli ie chłopi Portugalscy ukamienować, a przynaymniey ie obdarli. Płatnik Lauder utracił kilka tysięcy frankow; ale przynaymniey uratował woyskową kassę.

Nayważnieyszem i nayśmielszem dziełem idącego przez Simplon gościńca iest galerya 1300 krokow długa. Pracuią teraz nad otworami przez które będzie oświecona; rzemieślnikow, zakładaiących miny, spuszczaią na linach i iak skoro ie podsadzą i ogień podłożą, wyciągaią ich czem prędzey.

Z Wenecyi d. 21. Lutego.

Rossyyska flota, stoiąca w naszem porcie, czyni przygotowania do odpłynienia. Wenecyanie niechętnie na to patrzą, gdyż officerowie i maytkowie dobrze są płatni i wiele tu zostawiaią pieniędzy. Officerowie dla grzecznego postępowania maią przystęp do naypierwszych domow i mile są widzianemi. Lecz nie ma także tygodnia, aby na swoich okrętach nie dali dla Wenecyanow balu lub obiadu. — Zmarły w Tryeście Rossyyski kommodor wszystkich na Adryatyckim morzu znayduiących się Rossyyskich okrętow, przeznaczył w swem testamencie na pogrzeb i inne pobożne cele 25,000 zł. ryń.

Z pomiędzy tuteyszych teatrow naypięknieyszym iest teraz teatr alla Fenice. Z wielkim kosztem był przeszłego lata i iesieni nowo odmalowany i tak gustownie urządzony, iż w przepychu przechodzi inne w Europie teatry opery. Orkiestra iego składa się z 90 naylepszych tuteyszych muzykantow, z których 11 gra bassem. Do opery seria wchodzi około 40 śpiewakow; do wielkiego baletu przeszło 200 tanecznikow, taneczniczek i figurantow. Opera seria nabrała przez ubostwionego we Włoszech Niemieckiego Kompozytora Mayera nowey okazałości. Znana iako naypierwsza w Europie taneczniczka, Pani Wigano, poróżniwszy się przed 14 dniami z zawiadowcą teatru, nie chciała tańcować; ale publikum tak długo krzyczało i gwizdało, aż nakoniec wdała się policya i Panią Wigano do tańca przymusiła. Przewyższyła sama siebie w tańcu i uczyniony iey gwałt nagrodziło publikum oklaskami.

Rządca nasz, Jenerał dywizyi Baraguay d'Hilliers, każe tuteyszey załodze czynić na wielkim rynku S. Marka co niedziela wielkie obroty.

W arsenale pracuią śpieszno nad budowaniem woiennych okrętow rożney wielkości. Handel ustał wprawdzie z powodu teraznieyszych okoliczności; wszelako przybywaią tu czasami barki z Korfu, Tryestu, Puglii, Ankony; &c.

Rozmaite wyspy naszego miasta, do których dotąd we dnie i w nocy na gondolach tylko pływano, połączone teraz zostały mostami. Jeżeli na wszystkich kanałach porobione będą mosty, tedy w krótce nietylko powozami, ale i konno ieździć będzie można po Wenecyi.

Z Rouen d. 23. Lutego.

Dom, w którym urodził się Wielki Korneill, oyciec dramatykow Francuskich, ieszcze stoi. Prefekt kazał nad iego drzwiami wprawić z białego marmuru tablicę z napisem: *Tu urodził się d. 9 Stycznia 1606 Piotr Korneill.*

DODATEK

DO Nru 24.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRODĘ DNIA 22. MARCA 1809.

Dalszy ciąg uwagi Patryoty Austryackiego nad niektóremi artykułami gazet zagranicznych.

Jest iak się zdaie przesadzenie w tym artykule, chociaż w ogólności iest wielką prawdą, że napastowany przymuszonym bywa częstokroć nie rachować sił swoich, kiedy napastnik zawsze robi obrachunek ze swoiemi. Z tym wszystkiem ieżeli nasza niemożność iest taka, iak twierdzą, wypada z tąd następność nader oczywista, że my nie możemy w nikim na świecie wzbudzać ani boiaźni, ani niespokoyności, ani nieufności. Z tąd się iawnie okazuie, że Gazeciarze maiąc przeciwne cele do dopięcia, nie mogli się uchronić sprzeczności. Bo chcąc nam przypisać zamysł toczenia woyny przypuszczaiąc z iedney strony, że nasze przygotowania trwożą Europę, a z drugiey chcąc albo nas ustraszyć, albo uprzedzić publiczność tym mniemaniem, że woyna przeciw nam bedzie łatwą, wystawuią nas w zupełney bezwładności do toczenia woyny, i do czynienia wszelakiego odporu. Tym czasem my spodziewamy się dowieść, iż, że ieżeli nie zrobiliśmy przygotowań, iakie robi napastnik, zrobiliśmy wszystkie te, iakich wymaga instynk natury i honoru w narodzie woiowniczym, który co moment może bydź wywołanym do bronienia własnego bytu.

Gdyby się było pewnym pokoiu, możnaby sobie bez wątpienia powinszować niemożności prowadzenia woyny. Lecz gdzież iest pewność pokoiu? nie masz iey zaiste ani w niemożności, ani w słabości. (11)

3) Ci sami gazeciarze trudnią się potem celem każdemu napastnikowi dogodnym, a tem iest, żeby zatrwożyć tych, z któremi się toczy woynę. Mowią tedy: " że nie siągaiąc wielkiey armii iest 150,000 Francuzow w Niemczech, 130,000 we Włoszech, a 100,000 konfederacyi Reńskiey zbiiaią, z poblisk wszelkie rozumowania. (12) Ze przykład Insurgentow

(11) *Niech mowią co chcą zagraniczne gazety, ta sama przezorność, która nam nakazała nasze przygotowania do obrony, umiała ie przystosować do miary niebezpieczeństwa. Nasza armiia iest w wielkiey całkowitości i gotowa iest pociągnąć wszedzie dokądkolwiek ią wzywałaby usługa oyczyzny. Armiie rezerwowe popieraią iey siłę. Liczna milicya iest w zupełney gotowości ubiegać się na wyścigi do piękney chwały, ze staremi żołnierzami, a Insurrekcya Węgierska w całym składzie swoiey organizacyi iest godną narodu z dawien woiowniczego, a zawsze szlachetnie walecznego.*

(12) *Gazette de France du 21 Janvier 1809.*

Hisspańskich natychmiast rozproszonych, skoro byli opadnieni, powinien służyć za lekcyą zaciągom w massie Austryackiemu i Węgerskiemu. (13) Ale że tu są młodzi szalcńcy, którzy iuż zapomnieli iak woyska Francuzkie kwaterowały się w ich pałacach, i którzy, iak się zdaie, chcą się wybrać na nowe wędrówki. „ (14)

Cała Europa uczuie, co należy wnosić z tych pogróżek, bo ieżeli prawda, że siły, o których tu mowa, nie są przesadzone, iakżeby można mieć za złe Austryi, że niektóre uzbraiania obronne poczyniła, kiedy się wyznaie, że nierachuiąc naylicznieyszych armiy Austrya otoczoną iest od 400,000 żołnierzy, którzy w mgnieniu oka mogą naiechać iey granice? Więc sam stać zbroyno, a chcieć, żeby się drudzy nie uzbraiali, bydź wsposobności zadania ciosów śmiertelnych, a zapatrywać się iak na krok nieprzyiacielski na naymnieysze poruszenia, któreby dążyło nie do grożenia, lecz zastawienia się tym ciosom, byłoby prawem dalsko więcey nieprzyiacielskim niż woyna wydana. (15)

4) Usiłuią daley w tych samych gazetach utrzymywać słuszność takowego prawa' i opieraią się na następuiących rozumowaniach. Naprzod: " że Francya nie miałaby nic do zyskania na woynie przeciw Austryi, ponieważ ta woyna wtrąciłaby ląd w zamieszanie polityczne, z którego dopiero co wyszedł. (16)

Jednak boiaźń zamieszania politycznego nie była na przeszkodzie częstemu zaburzeniu pokoiu w sposób niespodziany.

Powtore, " że Austrya nie może się także obawiać Francyi, ieżeli iest szczerze przywiązaną do układow przeciw Anglii. (17)

A przecież w tym samym czasie kiedy Austrya trwa w wierności przy tym układzie wyzionięto przeciw niey urągania w rozlicznych gazetach.

(Reszta potem.)

C E N A   Z B O Z

Na targu w Krakowie d. 20 i 21 *Marca* 1809.

Korzec Pszenicy - -	zł. pol.	40	do	46.
— Żyta - - - -	— —	32	—	36.
— Jęczmienia - - -	— —	24	—	28.
— Owsa - - - -	— —	22	—	24.
— Grochu - - - -	— —	28	—	36.
— Kaszy iaglaney - -	— —	52	—	60.

W Wiśnie d. 11 *Marca.*

Mesa wynosząca pół korca naszego:

— Pszenicy - - -	zł. pol.	36	do	55.
— Żyta - - - -	— —	26	—	35.
— Jęczmienia - - -	— —	22	—	25.
— Owsa - - - -	— —	18	—	23.

(13) *Journal de l'Empire du* 21 *Janvier* 1809.

(14) *W reście i w tey wystawie sił, któremi nam grożą, ieszcze iest przesadzenie, lub przynaymniey przytaczaiąc liczbę woysk, które są w Niemczech i we Włoszech rachuią się razem, i te które tam iuż są, i te które tam chcą wprowadzić. Łatwo było zgadnąć ten zamiar choćby nas o nim gazeciarze nie byli uwiadomiali.*

(15) *Gazette de Francfort du* 4 *Fevrier* 1809.

(16) *Journal de Paris du* 21 *Janvier* 1809.

(17) *Tenże dziennik.*

D O N I E S I E N I A.

Poddani z Sokołowki Iwan Kwaferka i Iwan Sopka ieszcze w roku 1806 z żonami i dziećmi emigrowali, i pomimo edyktalnego powołania ze strony Wysokich rządow kraiowych dnia 22 Grudnia 1806 roku Nr. 36340 wydanego, dotąd niepowrocili. Z tego powodu podług Patentu z roku 1784 względem emigracyi wydanego, na mocy 27 §. z wszelkich praw obywatelskich są wyzuci, i ieźli w przypadku schwytani zostaną na trzechletnią publiczną robotę skazani. Dominium powinno zatym potrzebne obwieszczenie tego w swoim państwie wydać, względem schwytania onych należycie czuwać, a maiątek iakikolwiek dla nich skąd przypadaiący, naybliższym przyznać sukcessorom.

Z strony C. K. Złoczowskiego Urzędu dnia 19 Czerwca 1808.

Przez C. K. Galicyi i Lodomeryi Gubernium czyni się ninieyszym wiadomo: Ponieważ Jan Haller, syn zmarłego kupca Krakowskiego Balthazara Hallera emigrował i mieysce iego przebywania nie iest wiadome; a zatym takowy stosownie do Cyrkularza ddto 15 Czerwca 1798 § I. ninieyszym Edyktem publicznie do powrotu lub usprawiedliwienia się z swego oddalenia w przeciągu czterech miesięcy z tą powołuie się pogróżką, iż po upłynieniu tegoż czasu przeciw niemu podług praw przepisanych postąpi się. Dan w Lwowie d. 15 Grudnia 1808.

Z Rady C. K. Galicyi i Lodomeryi Gubernium.

Uwiadomienie ze strony C. K. Galicyyskiego kraiowego Prezydium.

Wysokim ministerialnym dekretem kamery nadworney dnia 9 b. m. i r. tymczasowe wyłączenie Zachodnio-Galicyyskiey kraiowey włości Grochow, od licytacyi publiczney na dzień 20 Marca b. r. w Cyrkularnym mieście Lublinie wyznaczoney, rozporządzone zostało. Co się niniejszym dla każdego obwieszcza wiadomości. W Lwowie dnia 28 Lutego 1809.

Podług nadeszłego Gubernialnego zlecenia ddto 17 Februarij a. c. Nro 5628, wypisuie się nowy konkurs na Assessora pierwszego Magistratualnego, w Cyrkularnym mieście Przemyślu z pensyą roczną zł. ryń. 400. Życzący sobie maią prozby swe przed ostatnim Marca do Cyrkularnego urzędu Przemyslskiego podać.

Z C. K. Cyrkularnego Urzędu Krakowskiego d. 13 Marca 1809.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey Panu Jozefowi Bielińskiemu niniejszym Edyktem wiadomo czynią: że Pan Stanisław Truszczyński przeciwko niemu i massie krydalney Woyciecha Sulimirskiego, o summę 5000 zł. ryń. c. s. c. i 12 zł. ryń. 9 kr. na dniu 13 Listopada 1808 do Nru 14548 do Sądu tego żałobę podał i pomocy sądowey doprasza się. —— Gdy zaś te Sądy dla iego niewiadomego mieysca bawienia się, iemu tuteyszego sądowego Adwokata Pana Waziek za obrońcę z iego szkodą i kosztem ustanowiły, z którym rzeczona sprawa podług przepisaney dla Galicyi Zachodniey sądowey ustawy prowadzona i ukończona będzie; on przeto niniejszym Edyktem napomina się, ażeby na dzień 18 Kwietnia 1809 roku godzinę 9tą z rana do excepcyi się stawił, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta i dowody swey sprawy oddał, lub innego Adwokata sobie za obrońcę obrał, tego sądowi wymienił, i to z prawa czynił, co do obrony swey sprawy za użyteczne osądzi, aby sprawy swey nie zaniedbał, gdyż wszelką szkodę stąd, mogącą wyniknąć samby sobie przypisać był winien.

Dan w Lublinie d. 28 Listopada 1808 roku.

K. Michałowski.
Schnitzer.
Smetana.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachodniey.
Klimaszewski.

Ze strony C. K. Galicyiskiey dobra kraiowe sprzedaiącey kommissyi, przedane będą przez licytacyę publiczną niżey wyrażone dobra kraiowe, na dzin 15 i 16 Maia teraźnieyszego roku w Lwowie, to iest:

1) Dnia 15 Maia dobra Grodzisko z funduszu religiynego w Cyrkule Rzeszowskim leżące. Te dobra były dawniey całkowitą częścią, przez proces krydalny na części podzielonych dóbr prywatnych Grodziska, i składa się z trzech wsiow: 1. Wolki Grodziskiey i do teyże należące części Zagrody. 2. Z Pogwizdowa, także Gwizdowa zwanego. 3. Z Opalińska, także Maydan mały zwaney. Leży o 5 mil od cyrkularnego miasta Rzeszowa, 2 mile od Łancuta i tyleż od Leżayska, a należy pod inspekcyą ekonomii kameralney Leżayskiey. Rubryki dochodow są następuiące: a) Za inwentarskie od poddanych powinności w gotowiźnie 739 zł. ryń. 43 2/8 kr. to iest w rolnicynym czynszu od gruntu, korczowania i za pańszczyznę 780 dni ciągłych, 12 kop 55 sztuk iay, 22 sztuk gęsi, 73 sztuk kapłonow, 67 sztuk kur, 213 sztuk przędzy i 40 korcy i 6 garcy owsa osepowego. b) pożytek z propi-

aacyi, który podług arędy po odtrąceniu podatku czopowego 675 zł. ryń. wynosi. c) Pożytek z młynow, z iednego, którego koło woda spodem obraca, w części Zagrody zwaney do wsi Grodziska należącey 20 zł. ryń. 30 kr. przy którym także iest staw o trzech morgach i 1146 □ sążniach znayduie. d) Lasu iest 179 morgow i 212 sążni kwadratowych. — Gruntow folwarcznych nie ma żadnych. Te, które były od dawna pomiędzy poddanych są rozdzielone; a preto żadnych ańcc ani folwarcznych, ani innych gospodarskich nie ma budowli. — Cena fiskalna i 39,119 zł. ryń. 19 5/8 kr. którey część czwarta w czasie licytacyi na wadium złożona bydź ma.

2) Dnia 16 Maia w Cyrkule Bocheńskim mila od Krakowa, a pół mile od Wieliczki leżące, rownie do religiynego funduszu należne dobra Podstolice ze wsią tegoż nazwiska, i następuiącemi dochodami.

a) W gotowiźnie czynszu za podzielone między poddanych dominikalne grunta rocznie	269 zł. ryń.	33 3/8 kr.
Czynszu z gruntow chłopskich	182 — —	37 4/8 —
Czynszu z domow i pomieszkania	12 — —	45 —
b) Czynszu z posiadanego za przywileiem młynu . . .	27 — —	— —
c) Pożytek z propinacyi zaarędowaney gromadzie, rocznie .	30 — —	— —
d) Relucya za dziesięcinę	19 — —	30 —
Summa	541 — —	25 7/8 —
Od którey Dominikalny podatek potrąca się . . .	37 — —	30 —
a zatem pozostaie	503 — —	55 7/8 —
Od tego 5 procentu na expens gruntową	25 — —	11 6/8 —
Wynika czystego dochodu Summa	478 — —	44 1/8 —
Która po cztery od sta na kapitał rachuiąc czyni . .	11968 — —	35 —
Do tego szacunek lasu, maiącego 55 morgow 1223 sążni kwadr:	2016 — —	35 —
Summa całkowitego szacunku wynosi	13984 — —	58 1/8 —

Która za pretium fisci iest wzięta i takowey część 4ta iako vadium przy licytacyi złożoną bydź ma. — Z resztą, ponieważ z powyższych rubryk dochodowych widać, że grunta dworskie pomiędzy poddanych rozdzielone zostały; przeto też żadnych ani dworskich, ani gospodarskich budowli nie ma. — Połowa summy iaka w czasie licytacyi przez więcey daiącego wynikłnie, ma natychmiast po nastąpionym naywyższym zatwierdzeniu, i to ieszcze przed oddaniem dóbr, druga zaś połowa w dwoch letnich ratach od dnia objęcia dóbr zapłacona, dostatecznie zabezpieczona, i aż do całkowitey wypłaty po 5 od 100 procentem opłacona bydź powinna. — Zapłata vadium, rownie iak i ceny wynikłey kupna ma bydź dana, albo w gotowych pieniądzach, lub wyłącznie w tych tylko skarbowych obligacyach, które dla domow wexlowych Gall & Compagnie w Amsterdamie, Ossi & Sohn w Roterdamie, Braciom Bethmann w Frankforcie nad Menem, Frege w Lipsku, Dittmar w Ratysbonie, Uster, Ott, Escher & Compagnie. w Zurich, Haller & Compagnie dawniey Zerleder w Bernie, Marquard Beuther & Compagnie w Bernie, J. B. Durazzo w Genui, F. Fenzy w Florencyi, Obwexer & Sohn w Augsburgu, lub w owych nadworney kamery obligacyach, które na rzecz Kurlandzkiey Xiężniczki wydane były; ponieważ te tylko skarbowe obligacye w swey zupełney nominalney wartości zawsze iednak według proporcyi waluty Wiedeńskiey do owych zagranicznych pożyczek pomienionych wexlowych domow, zamiast zapłaty przyymowane będą. — Maiący chęć kupna, mogą bliższych w tey mierze wiadomości, częścią od Leżayskiey i Niepołomickiey kameralney Ekonomii, osobliwie zaś w kancellaryi C. K. dóbr kameralnych Administracyi w Lwowie zasięgnąć.

Z C. K. Kommissyi dobra kraiowe w Galicyi sprzedaiącey
W Lwowie dnia 5 Marca 1809.